

BIOSIKKERHETSPLAN TRANSPORT OG KONTAKT - NORDMØRE OG SØR-TRØNDELAG (P06)

Kravene er næringens tilnærming for å sikre seg mot og motarbeide introduksjon eller spredning av ny eller alvorlig sykdom, og ivaretar også PD-forskrift og transportforskrift. Det er ulik risiko for å spre smitte avhengig av hvilket oppdrag båten har vært på og hvilket oppdrag den skal utføre. Uavhengig av kjent sykdomsstatus må strenge hensyn til biosikkerhet tas i alle situasjoner, det er sannsynlig at uoppdaget smitte/sykdom kan forekomme.

INNHold

Innhold	1
Generelle krav	1
Ansvar.....	1
Ballastvann og sjøvannsfiler:.....	2
Servicebåter	2
Biosikkerhetskrav for servicebåter.....	3
Brønnbåter og avlusingsfartøy	4
Biosikkerhetskrav for brønnbåter og avlusingsenheter	4
Smolttransport.....	6
Ventemerdsetting	6
Biosikkerhetskrav for transport av rensefisk	7
Slakte- og bløggfartøy	7
Biosikkerhetskrav for slaktefartøy.....	7

GENERELLE KRAV

ANSVAR

Oppdretter:

- Er til enhver tid ansvarlig for å overholde kravene som settes, og skal sørge for at alle leverandører av servicetjenester retter seg etter disse.
- Lokalitet som mottar båt, må være spesielt oppmerksom på at båten oppfyller gjeldende krav, deriblant attest der det kreves.
- Det endelige ansvaret for å innhente vurdering fra fiskehelsepersonell ligger hos lokalitet for neste oppdrag.
- Ev. avvik fra krav til inspeksjon, eller andre tiltak, skal avvikshåndteres, og være risikovurdert av fiskehelsepersonell. Slike vurderinger skal dokumenteres skriftlig og båt må loggføre tidspunkt og kontaktperson.

Rederi/båt:

- Iht. god praksis i næringa skal båtens mannskap også sette seg inn i kravene, og bidra til å oppfylle disse.
- Båt/rederi bør ta et ekstra ansvar for meldeplikt av trafikk iht. pkt. 4 under.

BIOSIKKERHET OG RISIKO

Risikonivå	Oppdrag	Risiko for smittespredning
1	Lokalitet tom for fisk, fortøyningsarbeid og sleping og andre oppdrag utenfor merd/i tom merd	Lav
2	Dykking eller annet arbeid i merd med fisk. Notvask, gjenfangst av rensfisk	Betydelig
3	Avlusing, sortering, transport	Stor
4	Oppdrag i høy risiko soner/vernesoner	Svært stor

PO6 ligger i endemisk sone for PD. I endemisk sone for PD finnes det to varianter av PD-virus, der SAV 3 er endemisk på Sunnmøre sør for Ålesund og sørover, mens SAV 2 er endemisk i PO6 og til dels i Romsdalen. Innføring av SAV 3 til PO6 medfører streng håndtering fra næringen og Mattilsynet.

Ved risikonivå 4 kan egne myndighets- eller områdekrav gjelde. For sykdommer som innebærer båndlegging av lokalitet (eks. SAV2, ILA, andre alvorlige sykdommer) kan det være stilt spesifikke krav i båndleggingsbrev. Dette skal lokalitet ved siste oppdrag opplyse om. I enkelte tilfeller opprettes spesifikke krav til kontaktpunkter ved alvorlig sykdom, sjekk ([Biosikkerhet](#) | [Biosikkerhet](#)).

SYKDOMSPROBLEMSTILLING MED TILLEGGSBESTEMMELSER FOR FARTØY I PO6:

Oppdrag	Oppdatert	Publisert
BKD-bestemmelser, gjelder hele PO6	Sist oppdatert 06.01.2025	https://biosikkerhet.no/po-6/krav-bronnbat-og-avlusingsenhet-1
ILA-bestemmelser i Frøyfjorden	Sist oppdatert 06.09.2024	

BALLASTVANN OG SJØVANNSFILTER:

Båter som bruker ballastvann må gjøre vurderinger med hensyn til biosikkerhet for inntak og utslipp av ballastvann. Oppdretter bør ha dialog med rederei/båter som benytter ballastvann rundt biosikkerhetsrutiner. Vær spesielt oppmerksom i tilfeller ved kryssing av branngater som Buholmråsa, Hustadvika og i kontakt med lokaliteter med alvorlig sykdom som SAV 3 og ILA. Brønnbåter, servicebåter og lektere, og særlig båter som mangler teknologi for desinfeksjon av ballastvann, må ha rutiner for fylling og tømning av ballastvann og føre logg for dette. Ved å skifte ut ballastvann på egnet sted vil en redusere risiko ved ballastvann betraktelig. Båter må også ha rutiner for renhold av sjøvannsfiler.

SERVICEBÅTER

Iht. PD-forskriften skal:

- Alle oppdrag loggføres. Loggen skal inneholde:
  - o Dokumentasjon på vask og desinfeksjon på båt og utstyr
  - o Hvilke anlegg som er besøkt, inkl tidspunkt og type oppdrag.
- Servicebåter skal ikke forlate PD-sonen, (gå over Buholmråsa), før vask og desinfeksjon er gjennomført, samt attestert av FHP. Det er også krav om to dager karantene.

Næringskrav:

- Renholdsplan som er faglig godkjent av fiskehelsepersonell
- Sjekkliste for hver enkelt renholdsoperasjon
- Alle båter skal ha dokumentasjon på hvor og når (iht transportforskriften) vask og desinfeksjon er gjennomført
- Dokumentasjon på gjennomførte inspeksjoner og ev. risikovurderinger fra fiskehelsepersonell
- Dokumentert gjennomgått opplæring i smittehygiene og renhold
- Skipper skal holde seg aktivt oppdatert på smitte og sykdomsstatus i områdene der båten opererer
- Krav til renhold/vedlikehold skrog:
  - o Minimum skikkelig vedlikehold med bunnsføring årlig
  - o Vask av skroget per kvartal, for å hindre begroing: Slipsetting eller annen metode som gjør skroget visuelt rent for begroing

HOVEDPRINSIPP FOR VASK OG DESINFEKSJON AV SERVICEBÅTER

Steg i vask og desinfeksjon	Hensikt	Hvor
Grovvask	Fjerne biologisk materiale	Skal gjennomføres på lokaliteten der arbeid avsluttes -eller på vei til neste oppdrag. Båten må holde god avstand til andre lokaliteter i sonen inntil grovvask er gjennomført. God avstand regnes som over 1 km.
Videre vaskeprosess	Godt renhold er en forutsetning for virkning av desinfeksjon.	Videre vaskeprosess gjennomføres på lokalitet for siste jobb, på vei til neste oppdrag eller på vei til/ved landbase eller kai som ikke ligger i nærheten av andre lokaliteter med fisk
Attest	Kvalitetssikre vask og desinfeksjon	En evt. hygieneinspeksjon skal som hovedregel gjennomføres før desinfeksjon.
Desinfeksjon	Inaktivere smittestoff	Desinfeksjon skal gjennomføres før en ankommer neste lokalitet. Bruk godkjente desinfeksjonsmiddel

BIOSIKKERHETSKRAV FOR SERVICEBÅTER

Oppdrag	Område/lokalitetsspesifikke eller andre restriksjoner	Smittehygieniske krav
Fortøyningsarbeid, sleping og andre oppdrag utenfor merd/i tom merd		Vask og desinfeksjon Egendokumentasjon
Dykking, annet arbeid i merd med fisk, oppdrag som innebærer notvask eller gjenfangst av rensefisk	Mellom lokaliteter med fisk av samme generasjon uten meldepliktig sykdom eller annen alvorlig sykdom innenfor samme PO	Vask og desinfeksjon Egendokumentasjon
	Trafikk fra eldre års generasjon til yngre års generasjon (eks. fra V2024G til v2025G) i samme PO	Vask og desinfeksjon, attest vurderes. <i>Meldeplikt til fiskehelsepersonell som representerer oppdragsgiver og vurderer behov for attest</i>
	Trafikk fra og til Romsdal (SAV2-område)	Attest, trafikkbegrensende tiltak: Slip eller karantene 24t for fartøy. NB: Sjekk om båten i nær fortid har hatt oppdrag i SAV 3-område før endelig vurdering.
	Trafikk fra Sunnmøre og området lengre sør (SAV3-område) til områder nord for Hustadvika Generelt: Slik trafikk er høy risiko og må begrenses.	Vask og desinfeksjon, attest, karantene min. 24 t for fartøy. Ev. tilleggskrav vurderes i det enkelte tilfellene ut fra risiko (Kan være vask av skrog, demontering av utstyr) – kan være spesifikke krav satt av myndigheter. Se beste praksis for alle fartøy som tar fisk om bord lengre ned.
	Oppdrag i høyrisikosoner, vernesoner.	Vask og desinfeksjon, attest. Ev. tilleggskrav vurderes i det enkelte tilfellene ut fra risiko (Kan være karantene, vask av skrog, demontering av utstyr) – kan være spesifikke krav satt av myndigheter
Dykking, annet arbeid i merd med fisk, oppdrag som innebærer notvask eller gjenfangst av rensefisk, kontakt med fisk (levende eller død)	Over Buholmsråsa nordover	Vask, desinfeksjon, attest, karantene på 48 timer
	Over Buholmsråsa sørover	1. Dobbel vask, desinfeksjon 2. Hygienekontroll og attest 3. Karantene 24 timer

BRØNNBÅTER OG AVLUSINGSFARTØY

HOVEDPRINSIPP FOR VASK OG DESINFEKSJON AV BRØNNBÅTER

Fartøyet kan slippes ut vaskevann enten etter 1, 2 eller 3

1. Vaskevann kan slippes ut ved lokalitet der siste oppdrag er gjennomført.
2. Vaskevann kan slippes med minimum 5 km avstand til nærmeste lokalitet i drift.
  - a. Område for utslipp skal loggføres
3. Punkt 2. kan erstattes av oppdretters egen risikovurdering i tilfeller hvor:
  - a. Utslipp skjer med mer enn 5 km avstand fra lokaliteter driftet av andre selskap, eller tilgrensede selskaper om slik risikovurdering
  - b. I tilfelle 3a skal oppdragslokalitet (håndtert fisk) ikke har påvist alvorlig infeksjons sykdom.

Vaskevann bør filtreres og behandles før utslipp når det er teknisk gjennomførbart, når utslipp ikke skjer ved lokalitet der siste oppdrag er gjennomført

BIOSIKKERHETSKRAV FOR BRØNNBÅTER OG AVLUSINGSENHETER

Oppdrag	Område/lokalitetsspesifikke eller andre restriksjoner	Smittehygieniske krav
Smolttransport	Overgang til smolttransport	Vask, desinfeksjon, attest og 48 timers karantene. Vann til smolttransport skal: <ul style="list-style-type: none"> - UV-behandles før inntak, eller - Unntaksvis tas inn ved lokaliteten der smolten skal settes ut (Dette punktet er ikke i tråd med forskrift, men er en praksis Mattilsynet skriftlig har akseptert).
Slaktetransport	Generelt	Gjennomføres i samsvar med oppsatte brønnbåtruter, som har mål å beskytte sjøsatt fisk mot smitte fra slaktefisk. Vann behandles ut. Transportvann slippes ikke ut i områder med stamfisk.
	Transport over Hustadvika	Forbudt å transportere slaktefisk over Hustadvika
Avlusing, sortering, transport av sjøsatt fisk*	Mellom lokaliteter med fisk av samme generasjon uten meldepliktig sykdom eller annen alvorlig sykdom innenfor samme PO	Vask og desinfeksjon Egendokumentasjon
	Trafikk fra eldre års generasjon til yngre års generasjon (eks. fra V2020G til H2020G) i samme PO	Vask og desinfeksjon, attest.
	Trafikk fra og til Romsdal (SAV2-område)	Attest, trafikkbegrensende tiltak: Slip eller karantene 24t for fartøy. NB: Sjekk om båten i nær fortid har hatt oppdrag i SAV 3-område før endelig vurdering.
	Trafikk fra Sunnmøre og området lengre sør (SAV3-område) til områder nord for Hustadvika Generelt: Slik trafikk er høy risiko og må begrenses.	Vask og desinfeksjon, attest, karantene min. 24 t for fartøy. Ev. tilleggskrav vurderes i det enkelte tilfellene ut fra risiko (Kan være vask av skrog, demontering av utstyr) – kan være spesifikke krav satt av myndigheter. Se beste praksis lengre ned.

		Det vurderes som høy risiko for innføring av SAV 3. Enheter eller installeringer med dårlig vaskbarhet bør ikke innføres uten at det gjøres særskilte tiltak, som for eksempel utvidet demontering og karantene som sikrer at alle overflater holdes tørre en periode etter vask og desinfeksjon. Se beste praksis for fartøy som tar fisk om bord nederst i dokumentet.
	Oppdrag på lokaliteter med alvorlig uavklart sykdom/svært forhøyet dødelighet/alvorlige sykdomsutbrudd/i høyrisikosoner/vernesoner.	Vask og desinfeksjon, attest. Ev. tilleggskrav vurderes i det enkelte tilfellene ut fra risiko (Kan være karantene, vask av skrog, demontering av utstyr) – kan være spesifikke krav satt av myndigheter
Transport, avlusing, sortering	Over Buholmsråsa nordover (vært i kontakt med levende fisk)	Vask, desinfeksjon, attest, karantene på 48 timer. 1. Unntak etter søknad a) Unntak når det er kjøring av fisk utenfor PD-sonen til PD-sonen så lenge båten ikke har andre oppdrag enn å losse fisken før den går tilbake til kontrollsonen. b) Gjentatte påfølgende transporter av settefisk fra settefiskanlegg i PD-sone til lokalitet i overvåkningszone, forutsatt at transporten foregår med lukket brønn i endemisk sone.
Transport, avlusing, sortering	Over Buholmsråsa sørover (vært i kontakt med levende fisk)	Brønnbåter: 1. Grovrengjøring på lokalitet 2. Rengjøring 3. Hygienekontroll og attest 4. Desinfeksjon (ozon). 2 timer der en i minst 60 minutter har et TRO-nivå på over 2mg/l 5. Ny rengjøring + flytende desinfeksjon 6. Grundig flushing. FHP kontrollerer rutiner for flushing av fartøy. 7. Karantene på 24 timer

*Transport av sjøsatt fisk (eks postsmolt): Må risikovurderes mht. vannbehandling og smitterisiko inn til transportert fisk og ut til passerte anlegg. Behandlinger: Vann slippes ut på lokalitet. Dersom vannet ikke kan slippes ut på lokalitet må det risikovurderes om vann behandles ut eller inn.

avstand på 5 km fra lokalitet. Ubehandlet ballastvann kan slippes i P06 utenfor grunnlinja.

SMOLTTRANSPORT

Smolt som skal transporteres innad i PD-sonen mellom Buholmråsa og Hustadvika.	Smolt skal transporteres lukket innenfor grunnlinja, og følge evt. etablerte smoltruter. Inntil disse foreligger må mottaker av smolt risikovurdere sted for utskifting av transport vann og om partier av transporten kan gjennomføres semilukket.
Smolt som transporteres nord over Hustadvika	<ol style="list-style-type: none"> 1. Som hovedregel skal det ikke fraktes smolt nord over Hustadvika Ev. unntak fra hovedregel skal bare skje etter en risikovurdering basert på status i området og i anlegget fisken fraktes fra, brønnbåten som benyttes og transportrute. Brønnbåtfartøy som benyttes bør i slike tilfeller hentes fra SAV3-fritt område. Risikovurdering legges frem for fiskehelsegruppen i god tid før overføring finner sted. Risikovurderingen skal spesielt ta hensyn til status med hensyn til SAV 3 i området der smolten ev. hentes fra og i områder der smolten transporteres, og en skal ikke sette ut fisk fra områder med risiko for SAV 3. Ev. transport i området sør for Hustadvika skal som hovedregel skje lukket. Mottaker må risikovurdere om dette kan skje semilukket og sted for utskifting av transportvann. Slike vurderinger skal omfattes av risikovurderingen som legges frem for fiskehelsegruppen.
Smolt som skal transporteres nord over Buholmråsa	<ol style="list-style-type: none"> Det skal i prinsippet ikke fraktes smolt nord over Buholmråsa Ev. unntak skal gjennomgå en risikovurdering basert på status i området og i anlegget fisken fraktes fra, brønnbåten som benyttes og transportrute Risikovurderingen skal spesielt ta hensyn til SAV 2, og en skal ikke sette ut fisk som utgjør kjent risiko for SAV 2. Ev. transport skal skje lukket sør for Buholmråsa Transport videre nord for Buholmråsa må risikovurderes ut fra status i området

VENTEMERDSETTING

Skal skje iht. egne kriterier ([Brønnbåtruter og ventemerdd](#) | [Biosikkerhet](#)).

SÆRSKILTE KRAV TIL AVLUSINGSFARTØY ELLER BRØNNBÅTER BRUKT SØR FOR ÅLESUND / I SAV 3 ENDEMISK OMRÅDE: RISIKOVURDERING, RETNINGSLINJER OG BESTE PRAKSIS

Utarbeidet desember 2018. Publisert 18.01.19

- Hver enkelt enhet krever en gjennomgang av kompetent personell for å vurdere vaskbarhet, identifisere de største risikoområdene, og vurdere tiltak for disse.
- Det skal gjennomføres to runder med vask og desinfeksjon. Fortrinnsvis med to ulike desinfeksjonsmetoder. Godkjent attest fra fiskehelsepersonell med erfaring fra slike oppdrag/enheter.
- Filter, pumper og øvrige komponenter med spesielt høy risiko bør i utgangspunktet demonteres før vask i en slik grad at det er mulig å inspisere visuelt. Om vanskelig å gjennomføre, bør alternative tilnærminger vurderes. Komponenter skal inspiseres og godkjennes før montering.
- Karantene: Det skal gå 5 døgn mellom siste oppdrag (fisk ut) sør for Ålesund/SAV3 endemisk område til neste oppdrag i PO 6)
- Innretningen bør benyttes på fisk av eldre generasjoner, som skal slaktes innen ca. 6 mnd. Dette for å redusere konsekvenser og spredning ved ev. smitte. Risiko ved bruk på yngre fisk anses som større.

BIOSIKKERHETSKRAV FOR TRANSPORT AV RENSEFISK

Oppdrag	Område/lokalisitetsspesifikke eller andre restriksjoner	Smittehygieniske krav
Transport av renseskisk	Oppdrag av samme generasjon. Ikke krav om inspeksjon av brønnbåt som transporterer renseskisk innen samme sone i PO 6 eller mellom soner med tilnærmet samme smittestatus.	Vask og desinfeksjon Egendokumentasjon
	Overgang fra eldre års til yngre års generasjon	Vask og desinfeksjon Kontakt med fiskehelsepersonell - attest vurderes
	Innfasing til PO6 fra Romsdal eller lengre sør	Krav om inspeksjon og attest. Slipp eller karantene 24t
	Etter leveranse på lokalitet med alvorlig uavklart sykdom/alvorlige/ sykdomsutbrudd/ svært forhøyet dødelighet. Alvorlighetsgrad vurderes ut fra status i området	Vask, desinfeksjon og attest
	Innfasing av brønnbåt til områder nord for Buholmråsa etter transport og leveranse av oppdrettet renseskisk i PO6	Vask, desinfeksjon og attest 48 timer karantene.

SLAKTE- OG BLØGGEFARTØY

Brønnbåtruter kan fravikes, hold god avstand til lokaliteter med fisk. Anbefalt avstand over 1 km til lokalitet der dette er mulig.

Vann fra slakteprosessen: Avløpsvann (blodvann, annet vann fra slakteprosessen og vaskevann fra bløggeprosess) skal behandles i godkjent anlegg for avløpsvannbehandling. Dersom båten har godkjent anlegg for behandling av avløpsvann, og vannet ikke leveres til anlegg på land, må utslippsområde i sjø vurderes nøye og i hvert enkelt tilfelle av personell med kompetanse på biosikkerhet og kjennskap til de lokale forhold

Ballastvann skal tas inn i åpen sjø med 1 km avstand til nærmeste lokalitet. Behandlet ballastvann kan slippes i PO6 med

BIOSIKKERHETSKRAV FOR SLAKTEFARTØY

Oppdrag	Område/lokalisitetsspesifikke eller andre restriksjoner	Krav
Alle	Alle	Vask/desinfeksjon av dekk og lasteslange. Egenkontroll etter lasting av fisk før intransport til slakteri. Skrog skal være rent for groe.
Slakting/bløgging	Levere fisk fra lokalitet i «områder med forekomst av SAV-3 eller ved annen alvorlig sykdom som ILA. Skal håndteres som sanitærslakt	Båter som skal fases inn for oppdrag med slakting fra SAV3-området, eller ved utslakting av fisk med alvorlig sykdom fra områder utenfor PO6, og som skal benyttes til leveranse i PO6, fases inn etter følgende regler: 1. Gjennomgang av båt og rutiner før første leveranse til slakteri i PO6 utføres av eksternt part (Fiskehelsetjeneste, «naboaktør» med kompetanse på området, eller andre). Saken meldes inn og konklusjon skal deles i gruppa 2. Inspeksjon i forbindelse med/etter første leveranse for å verifisere at rutiner og kontrollpunkter fungerer Ev. oppfølging dersom det forekommer avvik, til båten er vurdert å ha tilfredsstillende rutiner
Slakting/bløgging	Kippkjøring fra SAV 3- fritt område (Romsdalen)	Båt som er innfaset iht. overnevnte kan gå kontinuerlig i kippkjøring fra alle områder direkte til slakteri i PO6. Etter oppdrag med fisk sør for Hustadvika, eller etter leveranse av fisk med alvorlig sykdom, skal fartøyet ha attest fra fiskehelsepersonell før båten henter fisk på ny lokalitet i PO6.